

Бекіткені:

Мектеп директоры: Д.М.Ермұқаша.

« 31 » 08 2021 жыл

Келісетін:

ОБЖО: М.Жолдыбева.

« 31 » 08 2021 жыл

ӘБ қаралды хаттама №

ӘБ жетекшісі: А.Мырзғалиева

« 31 » 08 2021 жыл

«ЖАС ТАРИХШЫЛАР»-үйірмесінің «Мәңгілік ел» идеясы мен «Ұлы далаңың жеті қыры» тақырыбындағы 5-6 сыныптарға арналған жылдық жұмыс ЖОСПАРЫ

I-топ (5-6 сыныптар),

II-топ (7,9 сыныптар),

III-топ (8 сынып).

Пән мұғалімі: Керей А.М.

(Тарих пәнінің I санатты, зерттеуші мұғалімі).

2021-2022 оқу жылы

Түсінік хат

Бұл бағдарлама мектеп оқушыларына қосымша оқу курсы ретінде ұсынылады. Бағдарламаның ерекшелігі өтілетін тақырыптар жалпы оқу бағдарламасында қамтылмаған және оқушылардың жалпыменбесгік білім алып, кәсіби өзін-өзі анықтауы мен қазіргі заманғы адеуметтік-экономикалық жағдайларға бейімделуіне мүмкіндік жасайды.

«Маңгілік Ел» идеясы мен «Ұлы даланың жеті қыры» курсы оқу барысында оқушылар өздерінің білімінің қалыптасуына жағдай жасай отырып, білім алудың мәні мен мазмұнын оқып – үйренеді. Аталған курсты оқу арқылы жас ұрпақтың бойында туған жерін сақтауға деген дұрыс көзқарастың қалыптасуына мүмкіндік береді. Шығармашылық сипек, жобалай және жоспарлай білу, жаңа технологияны игеру, жауапты шешімдерді қабылдау және тәуекелге бару заман ағысы, уақыт талабы.

Курсты оқу барысында экономикалық білімге көп көңіл бөлінеді. Президенттің егеменді және құқықтық мемлекетті қалыптастырудың рөлін оқып – үйренуге ерекше маңыз берілген.

Мақсаты: Ұлы даланың жеті қыры курсы оқытуда білім алудың оқушылар үшін алатын орнын ашып көрсету, оқушыларды білім алудың қыр-сырымен таныстыру, оқушылардың шығармашылық қабілетін дамыту.

Міндеті:

- Оқушылардың ұлы даланың жеті қыры туралы білімдерді қорытындылап, себеп-салдарлық байланыс орнатып, күнделікті өмірде білімін қолдана білу дағдыларын дамыту;
- мемлекеттік стандартта белгіленген міндетті деңгейден мүмкіндік деңгейіне жету;
- Ұлы даланың жеті қыры туралы білімін дұрыс қалыптасуына жағдай жасауға дағдыландыру;
- Ұлы даланың жеті қыры туралы дағдысын дамыту.

Күтілетін нәтиже:

1. Ойлау мәдениетіне не болу, мақсат қою мен оған жету жолында ақпараттарды қабылдауда оны кеңейту, талдау қабілеті;
2. Туған жерін сақтауға деген көзқарастың артуы;
3. Туған жерін сақтау туралы жаппы мағлұмат алады;
4. Туған жерін сақтаудың әдіс-тәсілдерін ұғына біледі;
5. Қазіргі заманға сай рухани құндылықтарды игеріп, өз танымы мен ұлттық танымды үйлестіре алады.

«МӘҢГІЛІК ЕЛ» ИДЕЯСЫ МЕН «ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ЖЕТІ ҚЫРЫ» ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ 5-6 СЫҢЫПҚА АРНАЛҒАН КУРС БАҒДАРЛАМАСЫ. Аптасына - сағат, жылына - сағат

№	Тақырып атауы	Сағ саны	Мерзімі	Пайдаланылған әдебиеттер	Ескерту
1	Кіріспе: «Жас тарихшылар» үйрмесінің мақсат-міндеттерімен танысу 1 бөлім «МӘҢГІЛІК ЕЛ» ИДЕЯСЫ МЕН «ҰЛЫ ДАЛАНЫҢ ЖЕТІ ҚЫРЫ» МАҚАЛАСЫ	1	16.09	Әрістемілік күрес	Ақпан
2	«Мәңгілік Ел-Қазақстан: «Менің Отаным-Қазақстан» - таныстырылым	1,5	16.09	Менің Отаным	Мәңгілік Ел
3	Мәңгілік Ел» идеясы және көне тарих: Номадтар(көшпелілер).	5	20.09.09	Түркі рухы	Түркі
4	«Мәңгілік Ел» идеясы: мәні мен маңызы туралы таныстырылым	2,5	22.09	Жас тарихшы	Жас
6	«Мәңгілік Ел» қазақ халқының құндылықтары: Бесік	2,5	30.09	Мамырмалары	М/а.
7	Қазақ халқының салт-дәстүрлері (Бесікке салу, Қырқынан шығару, Тұсаукесер, Сүнет, Қудалық, Қыз ұзату, Шаңу, Беташар, Бата, Айтыс, Ат мінгізу-шапан жабу).	5	04.10. 02.10	Әбілқалиевтің мәтін - дәп.	Мәңгілік Ел
8	Киіз үйдің түрлері мен жабықтары.	5	11.10.10	Түркі рухы	М/а.
9	Төрт түлік мал: Ойсылқара, Қамбар Ата, Зенгі баян, Шоппан Ата)	2,5	18.10	Менің Отаным	М/а.
10	Қазақ халқының табақ тарту жоралғысы	5	24.10.10	Түркі рухы	М/а.
11	Қазақ халқының маусымдық қоныстары: (Жөксеу, жайлау, күзлеу, қыстау) және еңбек түрлері (Жүн сабау, киіз басу).	2,5	28.10	Түркі рухы Жеті қыры	М/а.
12	Қазақ халқының ұлттық тағамдары:(Күрт, қымыз-шұбат, қазы-қарта, қуырдақ, сірне)	2,5	04.11	Жеті қыры	М/а.
13	Қазақ халқының ұлттық киімдері: Сәукеле мен кимешек тарихы).	2,5	04.11	Менің Отаным	М/а.
14	Қазақ халқының ұлттық музыкалық аспаптары: (Домбыра, Қобыз, Асытпаяқ, Сыбырға, Тастуық, Сазсырнай, Үскірік, Жетіген, Шанқобыз, Жетіген, Даяғыра)	2,5	08.11	Менің Отаным	М/а.
15	Қазақ халқының ән-күй, би өнері	2,5	11.11	Менің Отаным	М/а.
16	Қазақ халқының ішпендік өнері	2,5	15.11	Менің Отаным	М/а.
17	Қазақ халқының ұлттық ойындары: (Асық ойыны, аударыспақ, тортөрт, жұлдыз)			Менің Отаным	М/а.

	қазақша күрес, қыз қуу, бәйге, кештар, тоғызқұмалақ, жамбы ату, саят)	2,5	18.9	Қасым-Жомарт Тоқаев	Саят
18	Саят-дәстүр туралы мақал-мәтелдер	2,5	22.11	Али, Жан-Шығай	Саят
19	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласы	2,5	25.11	З.А.Қ. - ақпарат	Саят
20	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының тәрбиелік мәні	2,5	02.12	Жанар	Саят
21	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының ерекшелігі	2,5	06.12	Мұрағат	Саят
	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының бағыттары:				
22	1. Ұлт тарихындағы көнегіш пен уақыт	2,5	09.12	Коммуна	Саят
23	Уақыт және календарь (күнтізбе) тарихы.	2,5	12.12	Саят	Саят
24	Қазақ күнтізбесі және мүшелдің шығуы туралы.	2,5	20.12	Мұрағат	Саят
25	Мүшелдегі қайуандар	5	23,27.12	Алмас	Саят
26	1. Атақ мінә мәдениеті	2,5	24.12	ҚААҚ	Саят
27	Әлемдегі алғашқы жылқышылар	2,5	03.01	Саят	Саят
26	Ботай мәдениеті, жылқы атасы-Қамбар Ата.	2,5	06.01	Саят	Саят
29	Абсент туралы аңыз	2,5	10.01	Саят	Саят
30	2. Ұлы даланың ежелгі металлургия	2,5	13.01	Саят	Саят
31	Қазақ халқының қолөнер бұйымдары: (Ертоқым, бесқару)	2,5	14.01	Саят	Саят
32	3. Ал стилі: Қазақ халқының зергерлік бұйымдары мен ою-өрнектері	2,5	18.01	Саят	Саят
33	4. Алтын адам: Алтын адам туралы аңыз	2,5	24.01	Саят	Саят
34	Алтын адам қай тілде сөйлеген?	2,5	27.01	Саят	Саят
35	5. Түркі әлемінің бөсісі	2,5	31.01	Саят	Саят
36	Қазақ халқының бала тәрбиелеу дәстүрі	2,5	03.02	Саят	Саят
37	Ұл бала тәрбиесі	5	07,10.02	Саят	Саят
38	Қыз бала тәрбиесі	5	14.02	Саят	Саят
39	6. Ұлы жібек жолы	5	21.02	Саят	Саят
40	Көкей жарменкесінің тарихы	5	28.02, 03.03	Саят	Саят
41	7. Құлақтас - шіркеу мен мәдениеттің бірігі	5	10.03	Саят	Саят
	II. Тарихи сананы жаңғырту				
42	1. Архив - 2025	5	14.03	Саят	Саят
43	2. Ұлы даланың ұлы есімдері	5	21,28.03	Саят	Саят

44	3.Түркі әлемінің генезісі	2,5	01.03	Әсеткерей Шәмші
45	4.Ұлы даланың ежелгі өнер және технологиялар музейі	5	04.01.04	Қ.А.Н.Ғ. - жетпіс жыл
46	5.Дала фольклоры мен музыкасының мұра жинағы	5	11.14.04	Қ.А.Н.Ғ. - жетпіс жыл
47	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының ерекшелігі.			Қызылорда облысы
48	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының бағыттары.			Қызылорда облысы
49	6.Тарихтың кино өнері мен тележурналидағы көрінісі	5	08.11.04	Қ.А.Н.Ғ. - жетпіс жыл
50	Қазақтың бикесі-балгерлері.Сүлеймен Ата	5	06.28.04	Қызылорда облысы
51	Н.Ә.Назарбаевтың дара жолы	5	08.05.05	Қ.А.Н.Ғ. - жетпіс жыл
52	«Ұлы даланың жеті қыры» мақаласының тарихи міндетшілігі	5	08.16.05	Қ.А.Н.Ғ. - жетпіс жыл
53	Сыныптан тыс тәрбие сағаты: «Ұлы даланың жеті қыры»	2,5	19.05	Қызылорда облысы
54	Дөңгелек үстел: «Ұлы даланың жеті қыры». Жылдық қорытынды	2,5	03.05	Қызылорда облысы

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Н.Ә.Назарбаев. «Мәңгілік Ел», «Ұлы даланың жеті қыры» мақалалары.
2. «Мәңгілік Ел-Қазақстан»-энциклопедия
3. «Мәңгілік Ел» патриоттық актісін түсіндіру бойынша әдістемелік құрал.
4. М.Исмаков. Халық календары.Алматы 1993 жыл
5. Жарылқап Бейсенбайұлы. «Ұлы даланың ежелгі тарихының этномәдени тәркіндері». Алматы 2017жыл.
6. Елторы Жалбағиев. «Қазақтың арғы атасы кім?» Білім баспасы-2016жыл
7. Амантай Шәріп «Алтын арқау» Алматы 2009 жыл
8. Едіге Тұрсынұлы, Жақып Дәуренбеков «Қазақ бикесі-балгерлері» Алматы, 1993 жыл.
9. Джонни Болл. «Бәрі де сандар туралы» Алматы 2012 жыл
10. Әлижан Тауұлы «Қазақ салт-дәстүрлері» Алматы, 2017 жыл.

Бекітетін:
Мектеп директоры: Д.М.Елголдина,
« 27 » 08 2021 жыл

Келісетін:
ОТЖО: М.В.Жалдібаева,
« 27 » 08 2021 жыл

ӘБ қаралды алғашы Ж
ӘБ жетекшісі: А.Н.Мырзахалова,
« 27 » 08 2021 жыл.

«Ойыл тарихына саяхат» тақырыбындағы 8-сыныпқа арналған курс бағдарламасы

«Жас тарихшылар» үйірмесінің жетекшісі:
Тарих пәнінің зерттеуші саяхатшысы
мұғалім Керей Айтағұл Мұратқазым

Түсінік хат.

Өз туған елінің тарихын әрбір Қазақстан азаматы міндетті түрде білуі тиіс. Өйткені өз туған елінің тарихын білмесең онда сен өзіңнің кім екеніңді білмейсің. Тарихты оқу арқылы өткеннің тәжірибесін алып, өмірмен байланыстырып, керегіне жаратсаң бұл сендердің болашаққа деген нық қаламдарыңды анықтай түсері анық.

Отан тарихы туралы білімдерін кеңейтсек деген мақсатпен осы арнаулы курс бағдарламасын сіздерге ұсыналы отырмын. Тарих әр кезеңде қоғамда болған, болып жатқан оқиғалар мен өзгерістерге байланысты адам санасында сан қилы ой туғызады. Бұл ой өз елі мен жерінің, халқының тарихын білуге ынталы әрбір адамның бойында өткенді бағалау деген құштарлық сезімін оятады. Тарихи сана- ұлттық сананың негізгі іргетасы. Демек негізгі бірлік іргетассыз сапалы ұлттық сана қалыптаспайды.

Ал ұлттық сана қалыптаспай, оны кемеліне келтіріп жетілдірмей, туған жерінің шын мәніндегі перзенті болу қиын. Қазіргі таңда тарихи мәліметтер өте көп. Сондықтан бұл арнайы курс сабағында оқушылар жаңа мәліметтермен, тың деректермен білімін толықтыруға мүмкіндік алады.

Оқушылардың сабақ борысында алған білімдерін қосымша тарихи әдебиеттерді, құжаттарды оқыта отырып, археологиялық мұражайлармен, тарихи орындармен таныстырып тереңдету, елінің тарихын жете меңгерту.

Шығармашылықпен жұмыс жасап, басқа пәндерден алған білімдерін , мерзімді баспасөз материалдарын пайдалана отырып , рефераттар дайындауға, тарихи оқиғаларға , тарихи қайраткерлердің қызметіне баға бере білуге , өз ой пікірін ашық айтуға үйрету, оқушының ой- өрісін дамыту. Оқушыларды түрлі тарихи және осы заманғы деректерді құжаттарды жан- жақты , сын тұрғысынан талдай білуге қоғамдық даму проблемаларына өз бетінше қортынды жасай білуге дайындау.

Жас ұрпақ білім мен тәрбие беру үнемі жетілдіруді, дамытуды талап етеді. Бағдарлама жалпы білім беретін мектептің 8- класс оқушыларына арналған, балалардың жас ерекшелігіне қарай жасалынды. Осы мақсатта бағдарламада оқушылардың ойын, сауаттылығын, шығармашылық қабілетін арыттыратын жұмыс түрлері іріктеліп алынып отыр.

Мақсаты:

Оқушылардың басты назарын қоғам тарихына, адамдардың өмір тіршілігі мен қызметіне, салт- дәстүр тарихына, өз туған жерінің тарихына назар аударту. Тарихи оқиғалармен құбылыстарды талдай отырып, олардың бір-тұтас тарихи құбылыстарға жататынын түсіндіру. Оқу материалдарын талдауға, негізгі мәліметтерді таба білуге үйрету.

Өз туған жеріміз Ойыл өңірінің Ойыл бекінісінің салынуынан бастап, Қазіргі кездегі археологиялық ескерткіштер мен жәдігерлер, Ойыл ауданының этнографиясы туралы мәліметтер және де қазіргі Ойыл ауданымен таныстыру, үйрету.

Міндеті:

1. Оқыту процесіне барлық оқушыларды қамту.
2. Оқушыларға жүйелі тапсырмалар беріп отыру.
3. Оқушыларға Өз туған жерінің тарихынан жан- жақты білім беру.
4. Мәтіндік лекциялар өткізу.
5. Тарихи оқиғаларды қарапайым түсінікті тілмен баяндау.
6. Әр тақырыптан соң оқушы білімін тексеріп отыру.
7. Хронологиялық мәліметтерді, адам есімдерін, жер аттарын еске сақтауға дағдыландыру.
8. Тарихқа деген қызығушылығын арттыру.

Күрестің ерекшелігі- көптеген тарихи оқиғаларды , құбыстардың, жекедеген қайраткерлердің есімдерін меңгертуге бағытталған.Күнделікті сабаққа оқушылардың ойлау таным қызметін дамытуға , осы мақсатта оқытылып жатқан материалдарға оқиғаларды,тарихи қызметкерлердің қызметіне баға беру,өз пікірін білдіру, тарихи оқиғалардың ұқсастығымен мен айыр-машылығын тапқызу сияқты тапсырмалар көбірек орын алады. Не білдім? Нені үйрендім? деген мақсатпен тест арқылы қортынды есеп жүріп отырады.

Сабақтарды реттеу құрлымының модулі

Педагогикалық технологиямен қатар ақпараттық технология,ғаламтор материалдарын, электрондық оқулық,сын- тұрғысынан ойлау технологиясын,оша оқыту технологиясын, тест кітаптарын (2012-2013)пайдалану тиімді.

Сабақты жүргізу- әдістері:

Баяндау, сұрақ- жауап, маңқаба, басқатырғыш, әңгімелесу, тест жұмысы, тірек- сызба, өз бетімен жұмыс, есімдермен жұмыс, суреттермен жұмыс, топпен жұмыс ,сәйкестендіру, салыстыру, жеке оқушымен жұмыс .

Курстың мазмұны:

Кіріспе: 1 сағат берілген. Бұл 1 сағатта «Ойыл тарихына саяхат» арнаулы курсының алға қойған мақсат міндеттерін, жоспарын, курстың мазмұны, негіз оқытылатындығы айтылады.

Оқушылар осы арнаулы курста Ойыл бекінісінің салынуын, Ойыл жәрменкесінің жұмыс ережесін, Ойыл жәрменкесінің дамуын, Ойыл жәрменкесі Кеңестер тұсындағы кезін,Жәрменке- өнер ордасын, Ойыл ауданының географиялық орнын, Ойыл ауданының климатын, Ойыл ауданының көлдері мен өзендерін, Ойылдың XX ғасырдағы жылнамасын, «Ащысай қарғыны» болған жерді, «Ботағоз батыр» кесенесін, Ойылдың «Барқын жұмын», Ойыл ауданының археологиялық ескерткіштерін, Ойыл ауданының этнографиясы туралы мәліметтерді, Табиғат мұралары ескерткіштерін, Археологиялық ескерткіштер мен жадігерлерді, Құлпытастар мен архитектуралық ескерткіштерді, Ойыл тарихында қалған ұлы тұлғаларды өз туған жерінің тарихының маңыздылығын тереңірек оқып үйреніп , оған өз пікірлерін білдіре алады.

Қортынды:бұл сағатта бір жылдық жұмысты, қорыту тест тапсырмаларымен жұмыс жасау. Оқушылардың жеке тапқаларын тексеру, пікірлерін тыңдау.

Оқу тақырыптық жоспарлау

№	Тақырыбы:	Сәтін сапы			Оқытудың әдіс-тәсілдері	Уақыты
		Теориялық	Практикалық	Барлығы		
1.	Кіріспе. Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың «Болашақта біздер: Рухани жаңғыру бағдарламалық мақаласының басым бағыттары.	1	1,5	2,5	1.Бақылау	16.09
2.	Ойыл бекінісінің салынуы	2	3	5	1.Жылдармен жұмыс 2.Бақылау	21, 23.09
3.	Ойыл жәрмеңкесінің жұмыс ережесі	1	1,5	2,5	1.Бақылау	28.09
4.	Ойыл жәрмеңкесінің дамуы	2	3	5	1.Суреттермен жұмыс 2.Бақылау	30.09, 05.10
5.	Ойыл жәрмеңкесі Кеңестер тұсында	2	3	5	1.Әңгімелесу, пікірлесу	07, 12.10
6.	Жәрмеңке- өнер орталы	4	6	10	1.Есімдермен жұмыс	14, 19, 21, 26.10
7.	Ойыл ауданының географиялық орны	2	3	5	1.Бақылау 2.Сұрақ-жауап	28.10, 02.11
8.	Ойыл ауданының климаты	2	3	5	1.Сайкестендіру	04, 09, 11
9.	Ойыл ауданының көлдері мен өзендері	2	3	5	1.Мәтін оқу	11, 16.11
10.	Ойыл ауданының жануарлар мен құстар әлемі	2	3	5	1.Сөзжұмбақ құру 2.Бақылау	18, 23.11
11.	Ойыл тарихының Тарихи-археологиялық ескерткіштері («Ботаника бағдар», «Егіздар» кесенелері	2	3	5	1.Бақылау	25.11 02.12

12.	Ойылдың XX ғасырдың көлемі	4	6	10	1. Жылжымайтын жұмыс 2. Бағылау	04.09, 14, 21. 10
13.	Топонимдер-өткен заманның куәгерлері (аудан, өлке тарихы атауларында)	2,5	5	7,5	1. Бағылау	23. 28, 30. 12
14.	Өлкенің тарихи тұлғалары: билер, бағырлар мен падушалар.	4	6	10	1. Есімдермен жұмыс 2. Сұрық -жауап	04, 06, 11, 12. 01
15.	Туристік маршруттар. Туристік маршруттарды жүргізудің жолдары	4	6	10	1. Бағылау	13, 20, 25, 27. 01
16.	Ойылдың «Барқан қоны»	2	3	5	1. Бағылау	01, 03, 02
17.	Ойыл ауданының мұражайына саяхат	1	1,5	2,5	1. Саяхат сабағы	08. 02
18.	Ойылдағы «Қызыл мектеп»	4	6	10	1. Бағылау	10, 15, 17, 22. 02
19.	Ойыл ауданының археологиялық ескерткіштері	4	6	10	1. Ойылдың жұмыс	24. 02, 08, 03. 03 10. 03
20.	Ойыл ауданының этнографиясы туралы мәліметтер: ұлттар мен ұрыстар мәдениеті	4	6	10	1. Өңірмелеу 2. Сәйкестендіру	15, 17, 24, 29 03
21.	Тарихи ескерткіштердің туристік аймағындағы маңызы	4	6	10	1. Суретпен жұмыс 2. Өңірмелеу	31. 03 05. 07, 12. 04
22.	Туған жердің талаштары	4	6	10	1. Бағылау	14, 19, 21, 26. 04
23.	Менің туған өлкем олаптері мен прощала	2	3	5	1. Сөзжұмбақ құрау	28. 04, 02. 05
24.	Өлкені сипаттау өнері	2	3	5	1. Мәтіндік	05, 10. 05
25.	Туған өлкемізді өзіндік сартоқасы: тарихи-географиялық аймақтың директор бағасын әзірлеу, презентация жасау	4	6	10	1. Тест жұмысы	12, 17, 19, 24. 05

Пайдаланылатын әдебиеттер :

- 1.Қазақстан тарихы «Шығыс» баспасы 2010,2011»
2. Тарихтан бағдарламалар
- 3.Қазақстан тарихы очерктері Алматы 1999ж.
4. Қазақстан тарихы әдістемелік журналы 2012-2013 ж.
5. Қазақстан тарихына.
- 6.Мерзімді баспасөз материалдары.
7. Қазақ жерінің тарихы. М.Мұқанов Алматы 1994 ж.
8. Қазақстан тарихы әдістемелік нұсқау Алматы 2006 жыл.
- 9.Көркемсуретті Қазақстан тарихы 3-4 том Алматы 2007 жыл.
10. Кестелер .
11. Қосымша материалдар .
12. Қазақстан тарихы (Сандар мен кестелер) Н.С.Пұсырманов.
13. Қазақстан тарихы (Тірек- кесте) Ж.Жақсығалиев.
- 14.Тарих журналы 2005жыл.
15. Ұстаз газеті.
- 16.Ойыл ауданы . Ескерткіштер жинағы
- 17.Ойыл жарменкісі. Беркін Құрманбекұев

Бекітемін: _____
Мектеп директоры: Д.М. Елғовалина.
« 29 » 08 2021 жыл

Келісемін: _____
ОБЖО: М.Б. Желдібаева.
« 29 » 08 2021 жыл

ӘБ қоралды хаттама № _____
ӘБ жетекшісі: _____ А. Мырзағалиева.
« 29 » 08 2021 жыл

**«ЖАС ТАРИХШЫЛАР» үйірмесінің - «Мәңгілік ел-ұлт
идеясы: тарихи таным мен тамыр» тақырыбындағы
7,9 сыныптарға арналған жылдық жұмыс
Ж О С П А Р Ы**

ІІ-топ (7,9 сыныптар),
Пән мұғалімі: Керей А.М.
(Тарих пәнінің І санатты мұғалімі).

2021-2022 оқу жылы

**САБАҚТАР МЕН ҮЗІЛІСТЕР КЕСТЕСІ
РАСПИСАНИЕ УРОКОВ И ПЕРЕРЫВОВ**
II жартыжылдық / II полугодие

**I — АУЫСЫМ
СМЕНА**

СНО. № № УРОКА	САҒАТ ВРЕМЯ	ҮЗІЛІСТЕР ПЕРЕРЫВЫ	АҚ	СС	СР	БС	ЖМ	СР
			ПН	БТ	СР	Ш	ПТ	СБ
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

**II — АУЫСЫМ
СМЕНА**

СНО. № № УРОКА	САҒАТ ВРЕМЯ	ҮЗІЛІСТЕР ПЕРЕРЫВЫ	АҚ	СС	СР	БС	ЖМ	СР
			ПН	БТ	СР	Ш	ПТ	СБ
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								

ДЕМАЛЫСТАР / КАНИКУЛЫ 1-ші – 11 (12) сыныптарда

КУЗГІ

ОСЕННИЕ

ҚЫСҚЫ

ЗИМНИЕ

КӨКТЕМГІ

ВЕСЕННИЕ

ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АЯҚТАЛУЫ
КОНЕЦ УЧЕБНОГО ГОДА

МЕКТЕПТІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ:

«Мұғалімнің педагогикалық шеберлігін дамыту арқылы оқу-тәрбие үрлісінде жаңа білім технологиясын пайдалана отырып, заман талабына сай білім беру».

ГУМАНИТАРЛЫҚ ПӘНДЕР БІРЛЕСТІГІНІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ:

«Оқушыларға қазіргі технологиялық талаптарға сай жан-жақты тиянақты білім беруде мұғалімдердің білім шеберлігін арттыру».

ПӘН МҰҒАЛІМІНІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ:

«Тарих сабағында оқыту технологиясын жетілдіру арқылы оқушылардың сын тұрғысынан ойлауын дамыту».

Максаты:

- оқушылардың ой-өрісін кеңейту, қазіргі Қазақстанның жетістіктері туралы білімдерін тереңдету;
- танымдық қызығушылықтарын арттыру;
- қазақстандық отансүйгіштікті қалыптастыру;
- төзімділікті, ұлтаралық және мәдениетаралық байланысты дамыту;
- жаңа Қазақстандық патриотизмді қалыптастыру;
- оқушылардың тұлғалық азаматтық қасиеттерін қалыптастыру;

Міндеті:

- жеке тұлғаны бағдарлаудың негізгі құндылығын бекіту;
- белгілі бір тақырып бойынша өз ойын дұрыс жүйелі түрде айта алатын дәрежеге жеткізу;
- ұлт мүддесін терең түсінуге үйрету;
- болашақ мамандықты саналы түрде таңдауға көмектесу;
- жеке тұлғаның бойында ізденушілік-зерттеушілік қасиетін қалыптастыру;
- рухани байлықтарын дамыту, патриоттық сезімдерін ояту;
- дүниетанымдық көзқарастарын қалыптастыруға баулу;

Пәнаралық байланысы:

- география;
- қазақ тілі мен әдебиеті;
- тарих;
- адам қоғам құқық

Күтілетін нәтижелер:

- өз ойын еркін жеткізе алатын, сауатты сөйлеу жүйесі қалыптасқан тұлға қалыптастыру;
- белсенді азаматтық ұстанымын, жоғары патриоттық сезімін көрсете білетін, өз Отанына қызмет етуге және оның мүддесін қорғауға дайын болуға;
- туған өлкесінің табиғатын сақтауға және көркейтуге, қолынан келерлік еңбегімен оның экономикасын, экологиясын жақсартуға ұмтылатын;
- өлкенің көрнекті өкілдерінің рухына, халықтардың тарихына, мәдениетіне және салт-дәстүріне құрметпен қарауынан көрініс табатын.

Жүйелі-әрекеттік нәтижелер:

- іздеу-зерттеу жұмыстары кезінде алынған ақпаратты саралау, өңдеу, жинақтау, қолдану шеберлігі;
- алған білімдері тез өзгертін әлемде табысқа жеткізетіндігіне көз жеткіздіру;
- іс-әрекетті және зерттеуді жоспарлау, танып білу әдістерін меңгеру;
- қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды, білім беру ресурстарын, мұрағат деректерін қолдана білу

Түсінік хат

«Халық өмірі оның келесі ұрпағымен жалғасып отырады. Сондықтан Халықтың Мәңгілігі туралы арманнан асқақ арман жоқ. Мәңгілік Ел – бұл ертеңгі күнге есік ашатын, болашаққа сенімді арттыратын идея, бұл-кері қайтпайтын және берік тұрақтылықтың символы...» Н.Ә.Назарбаев

Бұл бағдарламада 2016 жылғы 26 сәуірде Қазақстан халқы Ассамблеясының «Тәуелсіздік. Келісім. Болашағы біртұтас ұлт» XXIV сессиясында қабылданған «Мәңгілік Ел» патриоттық актісін түсіндіру, білім беруде оқытудың негізгі мәселелерін қамтиды. «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының базалық құндылықтарын меңгеру мен Жаңа Қазақстандық Патриотизмді қабылдауға бағытталған. Тарих - жалпы негізгі білім беретін мектептегі барлық гуманитарлық курстардың өзегін құрайды. Бағдарлама 9-11 сынып оқушыларына арналады. Аптасына 1 рет, 34 сағатқа ыңғайланып жасалған.

«Мәңгілік ел» ұлттық идеялары аясында тұлғаны тәрбиелеу және әлеуметтендіру болып табылады. Мәңгілік ел – жалпы қазақстандық ортақ шаңырағымыздың ұлттық идеясы. Бағдарлама «Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясындағы жеті құндылықты негізге ала отырып құрастырылды.

Бұл құндылықтар - уақыт сынынан өткен Қазақстандық жол тәжірибесі.

Бірінші - Тәуелсіздік және Астана.

Екінші – Жалпыұлттық бірлік, бейбітшілік пен келісім.

Үшінші – Зайырлы мемлекет және жоғары руханият.

Төртінші – Инновация негізіндегі тұрақты экономикалық өсім.

Бесінші – Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамы.

Алтыншы – Тарихтың, мәдениет пен тілдің ортақтығы.

Жетінші – Ұлттық қауіпсіздік және Қазақстанның жалпы әлемдік және өңірлік проблемаларды шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы. Сонымен қатар бұл бағдарламада жасөспірімдерге патриоттық тәрбие беруде басты үлесті педагог-практиктер қосатынын айтып кетуге болады. Олардың ішінде тарихшылар басты роль атқарады. Бүгінгі таңдағы қолымыздағы Білім министрілігінің оқу – жоспар стандарты барлық оқу орындарының басшылыққа алар басты құралы. Бірақ оқулық авторларының көзқарасы оқу – жоспар стандартымен үнемі сай келе бермейді. Сол себепті де жаңа буын оқулықтары жылдан жылға басылып шығарылуда. Оқушылардың тарих пәні бойынша қосымша материалдарды мұғалімнен естуі - өздері тандаған пәнге деген қызығушылықтарын арттырады, оқушыны білімге, ғылымға бастар жол болуы тиісті. Қосымша материалдарды мейлінше мол және орнымен пайдалану –мұғалімнің шығармашылықпен жұмыс істеуін көрсететін көрсеткіш.

«Мәңгілік Ел» – ұлт идеясы: тарихи таным мен тамыр» курсы бағдарламасының негізгі мақсаты:

Оқушылардың ой-өрісін кеңейту, қазіргі Қазақстанның жетістіктері туралы білімдерін тереңдету; төзімділікті, ұлтаралық және мәдениетаралық байланысты дамыту; жаңа Қазақстандық патриотизмді қалыптастыра отырып, бәсекеге қабілетті тұлға тәрбиелеу.

«МӘНГІЛІК ЕЛ – ҰЛТ ИДЕЯСЫ: ТАРИХИ ТАНЫМ МЕН ТАМЫР» ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ КУРС БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАЗМҰНЫ:

«Кіріспе» (1 сағат) «Мәңгілік Ел – ұлт идеясы: тарихи таным мен тамыр» бағдарламасы 5-9 сынып оқушыларына тарихи білімдерін терең меңгерту мен тарихи санасын қалыптастыруға бағытталады, бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері, білім көздері, Қазақстанның өткенінен бүгінгіне дейін жеткен жетістіктері, елді мекендердің (әкімшілік, экономикалық, ғылым-и, мәдени, мәдени-тарихи, рухани орталықтар) маңызы және ерекшеліктері ашып көрсетіледі.

I бөлім. «Мәңгілік Ел» идеясы мен Ұлы дала тарихы (8 сағат)

«Мәңгілік Ел» идеясы және көне тарих бастауы. V ғ. II ж бастап «түркі» (термин) алғаш рет кездеседі кең тарала бастайды. Қағанат, яғни империя құрылған кезден бастап, «Түркі елі» деген атау ертедегі түркілік эпиграфикалық ескерткіштерде де, қытайдың тарихи жазбаларында да осы күйінде кездеседі. Тоныкөк абыз «Түркі жұртының мұраты – Мәңгілік Ел» деп өсиет қалдырған. Түп төркіні мен шығу тарихы, мағынасы мен түсінігі туралы. «Мәңгілік Ел» идеясының бастапқы мағынасы мен ел жұрт қамы үшін күрес туралы баяндалады. Ұлы түркі бабалардан бізге шейінгі тарихы. Жоке адамға, тұтас ұрпаққа байланысты, ұрпақтың тарихты сезінуі, өзінің шыққан тегін, өлкесін, халқын, нәсілін, жалпы адамзаттың тегін, оның рухани болмысын, танып білу туралы жан-жақты білім қалыптасырады.

II бөлім. Ұлттық мемлекеттің ірге тасының қалануы (6 сағат)

XV ғасырда басталған ұлы көштің заманауи тарихы тәуелсіздікпен жалғасын тауып тарих көшпен қалыспай алға басудағы кезеңдері. Керей мен Жәнібек сұлтандар іргесін қалаған ұлттық мемлекеттің құрылу тарихы мен салт-санасы, әлеуметтік-саяси дамуы. Сыртқы ішкі талас тартыс пен отарлық езгі. Тәуелсіздіктің төтті дәмі мен ашы алғашқы қадамдары туралы білім қалыптастырады. Тарихи тұлғалардың өмірбаяны мен ерен еңбектері толық ашылып сипатталады.

III бөлім. Мәңгілік Елдің түп қазығы – басты жеті құндылығы (8 сағат)

Біздің рухани құндылықтарымыз бен ұлттықтарымыздың негізгі форматын ұрпақтан ұрпаққа жеткізу туралы. Экономика мен саясаттың, мораль мен діни мәселелері, Қазақстанның жаһандық әлемдегі орны жөнінде. Халқымыздың сан ғасырлар бойы қалыптастырған және өз жөн-жүйесінен өткерген басты жалпыұлттық құндылықтар, қоғамның және азаматтардың Қазақстанның тағдыры мен оны дамыту, өркендету жолындағы өзара жауапкершілігі туралы қамтылады. Мәңгілік Ел жалпы ұлттық идея туралы жан-жақты мағұламаттар алады.

Зайырлы қоғам және жоғарғы руханиет

Барлық дамыған елдердің сипаты бірегей білім беру жүйесі бар. Ұлттық білім берудің сипатына тоқталу. Қазақстандағы балаларды біліммен қамту жоспары, білікті мамандардың маңыздылығына тоқталу. Білім жүйесінде жалпы білім беретін мектептердің ашылу жолдары. Техникалық және кәсіптік білім берудің ұлттық жүйе негізінің қалыптасуы. Еліміздің ұлттық қауіпсіздігі және бүкіләлемдік, өмірлік мәселелерді шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы.

IV бөлім. «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясы және "Қазақстан - 2050" стратегиясы (10 сағат)

Қазақ Елінің ұлы басшылары – Керей мен Жәнібек хандар, тұңғыш ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаев көрегендік жағынан бір-біріне ұқсас тұлғалар екендігін ашып көрсете отырып, тарихына тоқталады. Елбасының «Қазақстан-2050» - қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты стратегиясының негізгі бағыттары мен «Нұрлы жол – Болашаққа бастар жол» атты жолдаудың қамтылады. Мәңгілік Ел жалпы ұлттық идея туралы және келешекке бағыт бағдарларға нақтырақ тоқталған. Жаһандық мәселелерді шешудегі Қазақстанның ролі туралы айтылады. Эксперт көрмесі туралы әлем тарихы мен тәжірибесімен танысып, жаңа білімді меңгереді.

V бөлім. Қорытындылау бөлімі (1 сағат) Жыл бойы жүргізілген жұмыстың нәтижесі қорытындыланады. Бөлімдер бойынша жинақталған материалдарды рәсімдеу, еркін тақырыпта жобаны дайындап қорғау.

**«МӘНГІЛІК ЕЛ – ҰЛТ ИДЕЯСЫ: ТАРИХИ ТАНЫМ МЕН ТАМЫР»
ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ 9 СЫНЫПҚА АРНАЛҒАН КУРС
БАҒДАРЛАМАСЫ**

Аптасына- 1 сағат, жылына -34 сағат

	Тақырып атауы	Сағат саны	Мерзімі
1	Кіріспе	1	20.09.
	I бөлім «МӘНГІЛІК ЕЛ» ИДЕЯСЫ МЕН ҰЛЫ ДАЛА ТАРИХЫ 8 сағат		
1	«Мәңгілік Ел» идеясы және көне тарих	4	22.09.
2	«Мәңгілік Ел» идеясының үш негізі немесе үш тұғыры	2,5	27.09
3	Түркі қағанаты билеушілері - Күлтегін, Білге қаған, Тоныкөк. Саяси акт – «манифест».	5	29.09. 04.10.
4	Әл-Фарабидің философиялық шығармасында идеяның теориялық-философиялық тұрғыдан негізделуі	5	06.10 11.10.
5	Жүсіп Баласағұнның «Құтты білік» дастанында құқықтық мемлекеттің негізгі қағидаларының іргетасының қалануы	2,5	13.10.
6	Шыңғыс хан құрған империя	2,5	18.10
7	Күлтегін кесенесі және Қарақорым	5	22,25.10.
8	Орта ғасыр дәуіріндегі түркілердің өркениеті (Сұхбат, пікірсайыс өткізу)	2,5	27.10.
	II бөлім ҰЛТТЫҚ МЕМЛЕКЕТТІҢ ІРГЕТАСЫНЫҢ ҚАЛАНУЫ 6 сағат		
1	Қазақ халқының қалыптасуы. Ұлт пен жұрт, ел мен жер тағдыры	5	01.03.11.
2	Қазақ хандығы. Қазақ хандығының ішкі-сыртқы жағдайы.	2,5	08.11
3	Зиялы қауымның ерен еңбегі (Ардақты Алаш арыстары)	10	11,15,18,22.11.
4	Кеңестік- тоталитарлық жүйе жағдайындағы Қазақстан	10	25,06,08,13.12.
5	Тәуелсіз Қазақстанның демократия жолына қадамы	10	15,20,22,27.12
6	Ұлы тұлғаларды тану (Ізденіс пен еңбек тарихи-танымдық интеллектуалдық ойын) Брейн-Ринг, XXI ғ көшбасшысы	2,5	29.12
	III бөлім МӘНГІЛІК ЕЛДІҢ ТҮП ҚАЗЫҒЫ – БАСТЫ ЖЕТІ ҚҰНДЫЛЫҒЫ 8 сағат		
1	Қазақстанның Мемлекеттік Тәуелсіздігін жариялауы. Астана тарихы. «Бәйтерек» монументі	2,5	03.01.
2	Қоғамымыздағы ұлттық бірлік, бейбітшілік пен келісім. «Халықтар Ассамблеясы» қызметі	5	05,10. 01.

3	Зайырлы қоғам және жоғары руханият	2,5	12.01
4	Индустрияландыру мен инновацияларға негізделген экономикалық өсім.	2,5	17.01
5	Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамы	2,5	19.01
6	Тарихтың, мәдениет пен тілдің ортақтығы.	5	24.01, 26.01
7	Еліміздің ұлттық қауіпсіздігі және бүкіләлемдік, өңірлік мәселелерді шешуге жаһандық тұрғыдан қатысуы.	5	02.02, 04.02
8	«Мәңгілік Ел» ұлт идеясы (тест)	2,5	09.02
	IV бөлім «МӘНГІЛІК ЕЛ» ЖАЛПЫҰЛТТЫҚ ИДЕЯСЫ ЖӘНЕ «ҚАЗАҚСТАН - 2050» СТРАТЕГИЯСЫ 10 сағат		
1	Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Ұлт Көшбасшысы Н.Ә.Назарбаев	2,5	14.02
2	Конституция демократия негізі	5	16, 21.02
3	XXI ғасырдағы Қазақстандағы дін	5	23, 28.02
4	«Қазақстан жолы - 2050» - инновациялық ойлауы	5	02, 07.03
5	XXI ғасырдағы Қазақстан мемлекетінің мызғымас идеялық тұғыры	2,5	09.03.
6	«Мәңгілік Ел» – бүгін мен болашағы	5	14, 16.03.
7	Ұлт келешегі мемлекет тілінде	5	23, 28.03.
8	ЭКСПО дүниежүзілік көрмесі және Қазақстан	10	30.03, 04.04, 11.04
9	Жаһандану және ұлттағдыры	10	13, 18, 20, 25.04
10	XXI ғасыр - азаттық пен еркін ой ғасыры	10	27.04, 02, 04.05.
	V бөлім ҚОРЫТЫНДЫ 1 сағат		
1	Еркін тақырып (жоба дайындап қорғау)	5	11, 16.05.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. «Мәңгілік Ел». Патриоттық актісі. Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқы Ассамблеясының «Тәуелсіздік. Келісім. Болашағы біртұтас ұлт» атты XXIV сессиясында сөйлеген сөзі. – Астана қ., 2016.- 26 сәуір.
2. «Қазақстан жолы - 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. – Астана, 2014. – 17 қаңтар.
3. «Нұрлы жол – болашаққа бастар жол» Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына Жолдауы. – Астана. – 2014. – 11 қараша.
4. Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың бес институционалды реформаны жүзеге асыру бойынша «100 нақты қаам – ұлт жоспары». – Астана. – 2015.
5. Күлтегін Тоныкөк: Ежелгі түркі руна жазбалары (Әдеби нұсқасын жасаған Қадыр Мырза Али.) – Алматы, «Өлке» баспасы, 2001.-144 бет
6. Гумилев Л.Н. От Руси к России. – М,ООО «Издательство АСТ», 2002–392 с
7. Зиябек Қабылдинов. Астана ақшамы, «Тегі асыл ел тарихын түгендейді»2014ж
8. «Асыл мұра» түркі антологиясы – Астана: Сарыарқа, 2012-568 б
9. М.Жолдасбеков «Сөзді ұғатын кез келді» Астана, 2007ж
10. Тоғысбаев Б, Сужикова А. «Тарихи тұлғалар» -Алматы, 2005ж
11. «Киелі Тәуелсіздік». А.,-2009ж
12. Н.Ә.Назарбаев «Ғасырлар тоғысында» А.,-2003ж
13. «Мәңгілік Ел» патриоттық актісін түсіндіру бойынша әдістемелік құрал. Астана 2016ж
14. А.Қасымжанов, К.Нәрібаев, К.Сәбденев «Қазақ» Алматы – 1994ж
15. //Қазақ тарихы ҒӘЖ №1 2010ж

Ұсынылатын бейнебаяндар тізімі:

1. «Ұлттық идея»
2. «Қазақстан біздің ортақ үйіміз»
3. «Қазақстан халқы Ассамблеясы»
4. «Патриотизм деген не?»